

letén a múkincs-kereskedelemben értéket képező 2–3. századi fémanyagot szinte teljes egészében megszüntette. Egykori jelenlétét mutatja a néhány általunk talált 2–3. századi érme és fémtárgy, valamint a 2–3. századból származó kerámia túlsúlya a területen. A földművelés erősen rombolja a lelőhelyet. A fémkereső műszer használatának köszönhetően összesen hozzávetőleg 500 érem és 100 fémtárgy, valamint egy vasdepó került elő.

2006. július 17–19. között nyomócsőfektetéshez kapcsolódóan régészeti szakfelügyeletet láttam el a 05, 07/24, 0232/1 hrsz. ingatlanok területén. A vezeték (aszfaltos felszíntől számítva 1,5 m mélységben) régészeti szempontból bolygatott földben haladt. A Nádorcsatorna hídjától Ny-ra, 80 m távolságban a Gátórház (Hrsz.: 08) szolgálmi útja mellett közvetlenül Ny-ra, a humuszrétegből római kori tetőcserép-töredékek, római és középkori kerámia került elő. A 40 cm széles árokban nem lehetett dolgozni, ezért a védősáv szélességében (1 m) a 05 út töltését az É-i oldalon 11 m hosszúságban (07/24 erdő által megszabott korlátokon belül) eltávolítottuk. Az alatta található humuszrétegben régészeti objektum nem volt megfigyelhető, de ép török kori cseréppipa került elő, valamint továbbra is római és középkori leletanyag. A humuszréteg alatt sárga homok található, amely részben sóderes volt és a humuszréteggel megegyező leletanyagot tartalmazott. Egy kis szakaszon kövek voltak benne, valószínűleg útfelületként, kötőanyag nélkül lerakva. A homokréteg alatt keményre döngölt vagy taposott, szekérnyomos agyag útfelület volt. Az út Ny-ról K-re lejtett az egykori Sárvíz irányába (középkori Fövenyi Rév bevezető útja?). Nyomvonala átlósan keresztezte a modern utat, hozzávetőleg a Gátórház alatt érhetett el a Sárvizet. Egy 1×1,5 m-es szondát mélyítettünk az útfelületbe. Az út közvetlenül az altalajon(?) (sárga löszös, homokos talaj) létesült. Felülete átlag 10 cm vastagságban barnás-szürke kemény, döngölt agyag, amelyet a ledöngölt altalajra terítettek. Az útból 2–4. századi római kerámia került elő, valamint egy fekete aljtöredék, amely vagy késő római vagy kora népvándorlás kori. A leletanyag alapján az út egy késő római dűlőút volt eredetileg, amelynek a nyomvonalát használhatták a középkorban is.

KOVÁCS LÓRÁND OLIVÉR – SÁNDOR LAJOS

379. Táplánszentkereszt határa

(Vas megye) Ó, R, V, Á, Kk

2006. december 4–5-én terepbejárást végeztünk a település külterületén. A mai település létrejöttének fő rendezési elvét a Gyöngyös-patak völgyében a középkortól kialakult szegek határozták meg. A Gyöngyös-völgyön kívül a település határába eső árok, illetve az É-i határt képező Sárd-patak határozták meg az őskortól a késő középkorig a terület településrendjét. Az egykori települések nyomai a vízfolyások teraszain, és azok mentén húzódó dombokon, dombháton figyelhetők meg, esetenként el is távolodva a vízparti területektől.

Almafásor melletti táblák: A Gyöngyös D-i oldalán lévő alacsony dombon, mintegy 200–300 m-es körben közelebből meg nem határozható őskori és késő vaskori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk össze a szántásban (I. lh., hrsz.: 0306/1–3). A Gyöngyös-patak D-i oldalán elterülő háton, szántott, friss vetéssel borított területen lokalizáltunk egy közelebből meg nem határozható őskori lelőhelyet (II. lh., hrsz.: 0308/14–16). A határrész DNy-i részén, a 87. sz. úttól É-ra, szántott területen 60×80 m-es körben késő középkori–kora újkori edénytöredékeket találtunk (III. lh.).

Alsókajdi-sarok: A dűlő K-i részén, alacsony dombokon, szántott területen őskori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk. A lelőhely nagyobbik része Tanakajd határába nyúlik át (Hrsz.: 028/1, 028/4–9).

Ér és Cséve között: A Cséveárok D-i oldalán, ÉNy-DK-i irányú dombháton, 200×250 m-es területen őskori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk. A terület szántott volt (I. lh., hrsz.: 020). A Cséveárok D-i oldalán, az I. lelőhelytől ÉNy-DK-i irányba haladva, mintegy 600–650 m hosszan, egyes szakaszokon 300 m szélességben őskori, késő rézkori, késő középkori edénytöredékeket találtunk (II. lh., hrsz.: 014, 015, 016, 017/1–2).

Gyöngyös kanyarulata: A vízfolyás menti háton frissen szántott területen nagy mennyiségű Árpád-kori és késő középkori kerámiatöredéket, valamint vassalakat találtunk. A lelőhely mintegy 300–350 m-es területen figyelhető meg, É-ra mintegy 100 m-en át követhető. A lelőhely a Szentlőrinc DK-i részén helyezkedik el, annak középkori előzményét jelölheti (Hrsz.: 50/b, 51).

Országút és Ér között: A dűlő D-i részén, a Cséveárok É-i partján, a vízfolyás árteréből kiemelkedő dombháton, mintegy 550×200 m-es területen közelebből meg nem határozható őskori illetve késő rézkori leletanyagot találtunk. A lelőhely minden bizonnyal összefüggésben van a Cséveárok D-i partján lévő lelőhelyekkel, egy nagy kiterjedésű őskori (késő rézkori) településre utalva (I. lh., hrsz.: 03/2). A dűlő ÉK-i részén, egy szélesebb plató kisebb dombháton, szántott területen, a Cséveárok vonalát követve, őskori és késő középkori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk össze. A lelőhely nagyobbik része valószínűleg összefüggésben áll – azonos dűlőnév alatt – a Táplánszentkereszt határában lévő őskori településrészekkel.

Munkatárs: Szilasi Attila Botond régésztechnikus.

SKRIBA PÉTER

380. Tiborszállás, Halmos-tag

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ó, Sza

2006. október 2-án terepbejárást végeztünk az ország-határ felé vezető út nyomvonalán, amely a Nemzet-séges-csatornától az országhatárig húzódik az Égésilegelő, Százholdas és Halmos-tag határrészeket érintve. A román határ felé haladva lelőhelyet azonosítottunk a dűlőúttól É-ra, egy hurokkal a Halmos-tanya (egykori Új Élet Tsz) felé letérő bekötőút közelében, a Halmos-tag-